

Magyar Temetkezés

DOMBRÁDI MÁRY CLARISSE
Születi személfénye:

1897 — 1902.

**KEGYELETI
SZAKMAI KIADVÁNY**

**VII. évfolyam 3. szám
2009. október**

◆ *Keletfa*

Minőség és tradíció

Francia Árnyalt

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
www.keletfa.hu

Kedves Olvasó!

Igazi indián nyárral, langyos, sőt meleg szeptemberi napokkal kényeztetett el bennünket az idei ősz. A borok bizonyára édesek és erősek lesznek, s a kegyeleti szakmának is könnyebbséget jelentett, hogy nem szeptember elejétől kezdődtek a hűvös, szeles, esős napok.

Jelen számunk legalább annyira sokszínű, mint az őszi falevelek, s remélem mindenki megtalálja benne a számára érdekes hírt, információt, olvasmányt.

Beszámolót olvashatnak az OTEI legutóbbi üléséről, a Kegyeleti Konferenciáról, s a legkülönbébb témájú híreket, eseményeket Puskás Béla kötötte egy őszi koszorúba.

Két régi és olvasott sorozatban a „Neves elődeinkben” Mezei Mária ezerarcú színésznőt mutatja be, születésének 100. évfordulója alkalmából Varga József, míg a Szegedi temetőt a „Múlt és emlékezet” sorozatban Marján Tibor tollából olvashatják.

A Tolna Megyei Honismereti Egyesület X. találkozásán Bogyiszlón a Kegyelet volt a nap témája, amelyben kitűnő helytörténészek előadását hallhatta a nagyszámú közönség.

Olaszországi kirándulásról hozott érdekes és tanulságos, nemkülönben olvasmányos élménybeszámolót, szép képekkel Puskás Béla.

Gyártók és forgalmazók igényes reklámjaival, mint minden alkalommal ebben a számban is találkozhatnak.

Az őszi számból nem hiányozhat a Halottak napjáról való megemlékezés, amelyben a hétköznapi szavak helyett két költő versével emlékezünk elhunyt szeretteinkre.

Kedves Olvasó!

Szerkesztőtársaim nevében is kívánok Önnek, kedves családjának és munkatársainak, kellemes őszi napokat, jó egészséget, erőgyűjtést a téli megpróbáltatásokhoz, és sikeres üzletmenetet. Téli számunk reményeink szerint december közepén jelenik meg, s szeretnénk, ha az ünnepi szám még Karácsony előtt a kegyeleti szakma minél szélesebb rétegéhez eljutna.

Sas Erzsébet
főszerkesztő

Boldog Születésnapot Mantex!

A Mantex 2009. október 3-án ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. A születésnapról karácsonyi számunkban olvashatnak képes összeállítást.

Tartalom

OTEI ülés	5. oldal
Sesztina emlékmű	6-7. oldal
“Örök emlék - végső tisztelet”	9. oldal
Temetőkertészek oldala	11. oldal
Hírek-Események	12-13. oldal
Kegyeleti konferencia	14. oldal
Emléktúra Olaszországba	15. oldal
Kellékgyártók oldala	16. oldal
“Neves elődeink”	17. oldal
Honismereti találkozó a Kegyelet jegyében	18-19. oldal
Átlagos temetési költségek	20. oldal
“Múlt és emlékezet”	21. oldal
Halottak napja	22. oldal

*Magyarország hamvasztási kellékek
gyártója és forgalmazója*

JÁGER URNA

2377 Örkény, Vörösmarty u. 54.

Tel./Fax: 29-311-372

06-30/250-1874

www.jagerurna.hu

Válassza a minőséget!

E-mail: jagerf@monornet.hu

OTEI elnökségi ülés

Az OTEI elnöksége Nyíregyházán tartotta soron következő kihelyezett ülését. Napirend előtt adott tájékoztatást az elnökségnek Dr. Szarvas Tibor a Temetkezési Testületről szóló törvényjavaslat előkészítésének helyzetéről. Továbbra is komoly vitát váltott ki az elnökség tagjai körében a törvényjavaslatnak az a része, amely a tagdíjakat és a szavazati arányokat szabályozza. Az elnökség úgy döntött, hogy előzetesen írásban kéri a tagság véleményét majd rendkívüli taggyűlést hív össze annak érdekében, hogy a tagság mondja ki a végső szót a törvényjavaslattal kapcsolatban. Az elnökség véleménye szerint egy olyan kérdésben, amely érinti az egész temetkezési szakmát, közvetlen hatással van az OTEI és más temetkezési szervezetek tagságára, nincs joga dönteni. Az előzetes írásos véleményekre azért van szükségünk, hogy a rendkívüli taggyűlés előtt a különböző véleményeket összegezzük lehessen. Fontos tudni, hogy amennyiben a törvényjavaslat elfogadásra kerül, valószínűleg megszűnik minden temetkezési egyesület.

Az elnökség tájékoztatást hallgatott meg egy temető nyilvántartó programról, majd a temetkezési oktatás és képzés helyzetéről.

Pölczman Árpád tájékoztatta az elnökséget a TEMEXPO 2009 kegyeleti szakkiállítás tapasztalatairól.

Sajnos a gazdasági válság közvetlen hatással volt a kiállításra. Több korábbi jelentkező mondta vissza a kiállításra való részvételt. Nem sikerült megmozgatni a kapcsolódó szakmai szervezeteket, egyesületeket sem. Elhangzott, hogy a kiállítás a szervezési gondok ellenére

nem volt veszteséges. Sikeres volt a kiállítás ideje alatt szervezett szakmai konferencia.

Az elnökség a kiállító cégek javaslatai alapján vizsgálja annak lehetőségét, hogy a jövőben 3 évente kerüljön sor a szakmai kiállításra. Javaslat hangzott el a kifogásolható körülmények miatt a helyszín újragondolására is. Az elnökség a szervező bizottság munkáját megköszönte és döntött a bizottság mandátumának visszavonásáról.

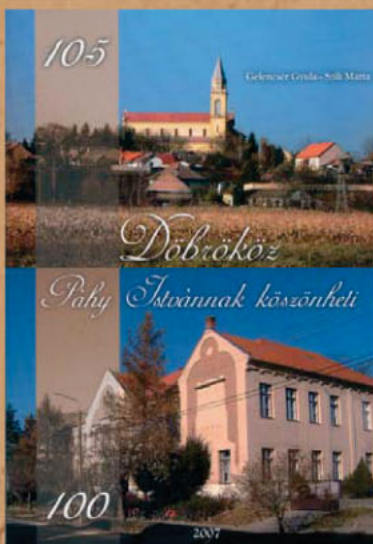
Az elnökség egyhangú szavazással döntött az Debreceni AKSD Kft. tagfelvételéről.

Befejezésül Ring Dániel tájékoztatta az elnökséget az új web lapról. Címe www.otei.hu

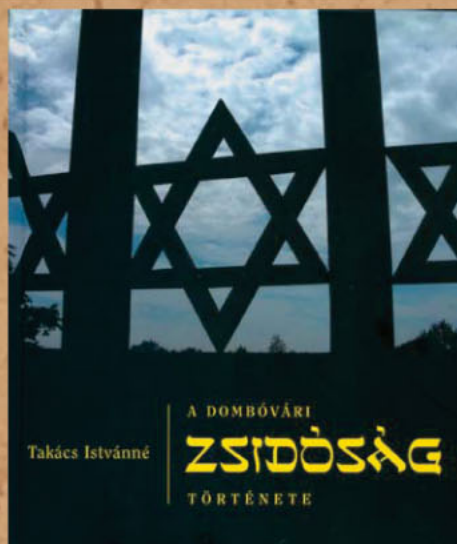
Puskás Béla

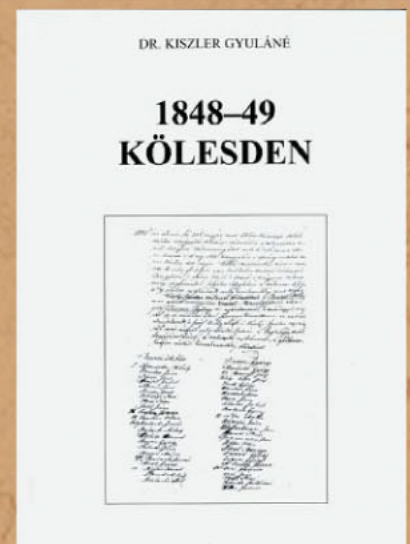
Hála és köszönet azoknak, akik nemcsak élnek a jelent, tervezik a jövőt, de tisztelik, megőrik és átmentik a múltat emlékül és tanulságként a jövő generációjának.

Gelencsér Gyula - Szili Márta

Takács Istvánné

Dr. Kiszler Gyuláné

Visszaállították az egyik legrégebbi öntöttvas síremlékünket

A 2008. év júliusában a Debreceni Köztemetőben szétvágták és ellopták Sesztina Jánosné, Bészler Susánna öntöttvas síremlékét, amely a Sesztina kripta mellett volt felállítva.

Az elloptott síremlék Debrecen egyik legrégebbi síremléke, a vaskereskedő Sesztina cég alapítójának felesége, Bészler Susánna, maga is vaskereskedő család tagja részére állították 1836-ban. A síremlék egyidős a Csokonai emlékgúlával, egyszerre hozatta őket Sesztina János vaskereskedő a művészi öntöttvas műveket készítő ungvári (remetei) vasgyárból, mely korának egyik legjobb hírű, művészi vasműveket előállító vasgyára volt. A síremlék mind művészi, mind technológiai szempontból kora minőségi darabjai közé tartozott, több kiadványban is szerepel.

Az elloptott síremlék a művészi kivitelű Sesztina kriptával és a mellette elhelyezett régebbi, szintén a Sesztina családhoz kapcsolódó síremlékekkel együtt egységes egész és Debrecen történetének több mint 170 évét testesíti meg, a város egyik meghatározó családjának történetén keresztül.

A Sesztina család komoly szerepet vitt Debrecen városában, a fejlődést segítették minden erejükkel az elmúlt évszázadokban. A vas nagy-, és kiskereskedelem fellendítésén kívül az István Gőzmalom, több gyár és műhely létrehozásában és működtetésében döntő szerepet játszottak, támogatták a magyar vállalkozókat, meghatározó szerepük

volt a Déri Múzeum alapításában és működtetésében, a Debreceni Kereskedő Társulatban, a hajdani Kereskedelmi Kamarában, a debreceni Rotary Club alapításában és több kulturális egyesületben. Sesztina Lajos szorgalmazta és nagy összegű adományával lehetővé tette a jelenlegi köztemető felállításának megkezdését.

A Sesztina család leszármazottai nemcsak Debrecenben, hanem országos viszonylatban is jól használták tehetségüket az évszázadok során mindmáig, kiváló vaskereskedő, felsőházi tag, tábornok, kiváló katonák, építészek, közismert kriminológus, jogászok, köztük egyike első köztársasági megbízottainknak, kiváló mérnökök, köztük olyanok, akiknek tevékenységét állami-, ill. Kossuth díjjal ismerték el, kiváló orvosok, orvostörténészek, történészek, restaurátorok, közigazdák, tisztségviselők.

A család az elloptott síremlék előkerítéséhez segítséget kért a Városi Rendőrségen kívül a család történetével szorosan összekapcsolódó szervezetektől, Debrecen Megyei Jogú Város polgármesterétől, a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara elnökétől, a Hajdú Bihar megyei Múzeumok, ill. Déri Múzeum igazgatójától és a debreceni Rotary Club elnökétől, hogy hatókörükben tegyenek meg mindent, részben a síremlék előkerítéséért, részben az esetleges további hasonló esetek megelőzése érdekében. A Debreceni Köztemetőt üzemeltető AKSD Kft is mindent megtett a síremlék előkerítéséért és a nagy kiterjedésű, mintegy 60 hektáros Köztemető védelmének erősítésért.

Az azonnali lépések és a rendőrség, az említett szervezetek és a lakosság együttműködése eredményeként előkerült alsó síremlékrész és fényképek alapján vált lehetővé a restaurálás és visszaállítás.

Családi összefogással, szakértő közreműködésével, több, mint egy millió forint költséggel restauráltattuk a síremléket és eredeti helyén, a Sesztina kripta mellett állítottuk fel. A pótlást és restaurálást a szlovákiai, kuntoplócai (ma Kunová Teplica) SMZ öntödéjében végezték.

A család véleménye szerint a budapesti, Kerepesi úti Nemzeti Sírkert után a Debreceni Köztemető a legnagyobb temetők közé tartozik, mind az itt nyugvó nevezetes személyeket, mind a temető ápoltságát, szépségét és méreteit tekintve. Büszkék vagyunk arra, hogy Debrecen lakossága, a legrangosabbtól a

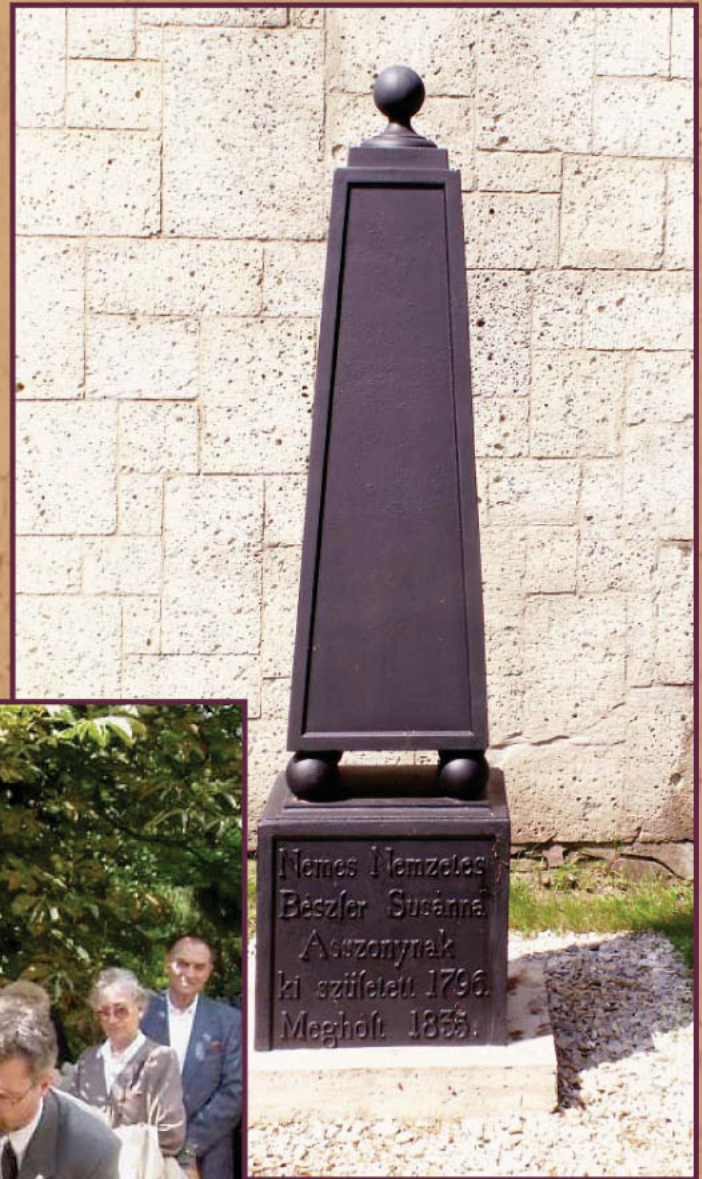
leegyszerűbb családig, ebben a temetőben mindig is igyekezett halottainak síremlékeit méltón ápolni, ezért a temető mind épített állományát, mind természeti adottságait, növényállományát tekintve igen értékes.

A síremlék megrongálójára milliós kárt okozott, noha a vasanyag eladásával összesen 21 ezer forinthez jutott. A helyrehozás több, mint egy millió forintba került, a síremlék eszmei értéke pedig, koránál fogva ennél sokkal több. A közösségnek az ilyen tolvajlásokból mérhetetlen kára van, a tolvajnak pedig csak egy-két napi megélhetéshez futhatta belőle.

A síremlék visszaállítása méltó módon képviseli a Sesztina család leszármazottainak, köztük a Nagybakay, Husztik, Cserhádi, a Münnich, Makray, Szilágyi, a Boross Tóby, Szarukán, Szentgyörgyvölgyi, Bárczay, Kemény Beke, valamint a Kovács és Török családok összetartását, kegyeletét, áldozatkészségét és őseiknek, a hagyományoknak és nem utolsósorban a Városnak tiszteletét.

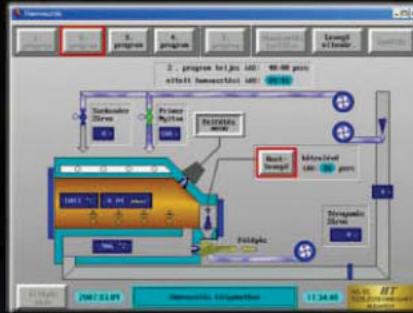
A Sesztina utca, a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara Sesztina díja, a Piac utcai Sesztina emléktábla, a Déri Múzeum évkönyveiben (legutóbb a 2007-es évkönyvben), és egyéb kiadványokban megjelent sok Sesztina családdal foglalkozó cikk, a Város honlapja, melyen szerepel a Sesztina család, valamint az, hogy oly sokan próbáltak segíteni a nyomozásban, és a restaurálásban, mind tanújele annak, hogy Debrecen tiszteli és nem feledti a Sesztinákat.

A visszaállított Sesztina-Bészler síremlék avatására, 2009. május 29-én délután, nagy érdeklődés mellett került sor a Debreceni Köztemetőben. A család itt köszönetet mondott a nyomozás, a restaurálás és a visszaállítás során kapott sok értékes segítségért. A segítő szervezetek és tiszteletre méltó személyek megértették nemcsak a család fájdalmát a síremlék lerombolása és eltűnése miatt, hanem e síremlék együttesnek a várostörténettel való egyedülálló kapcsolatát és a minőségi kézműves munka szépségét is.

Szöveg és fotó:
Dr.Cserhádi Lászlóné sz.
Nagybakay Krisztina

Társaságunk közel 25 éve gyárt és forgalmaz ipari- és hamvasztó kemencéket. Eddig 40 hamvasztókemence és a hozzá tartozó technológia került gyártásra és üzembe helyezésre mind Magyarországon, mind külföldön. Ma már a 4. generációs, számítógéppel vezérelt, teljesen automatikus vezérlésű kemencék gyártása történik. A kiemelkedő műszaki- és üzemeltetési paraméterekkel rendelkező hamvasztókemencék, rendkívül biztonságosak, és minden kegyeleti elvárást kielégítenek.

A hamvasztási technológiai folyamat, a hamvasztáson túl az elhunytak mozgatásából, hűtéséből, valamint az elhunyt hamvainak őrléséből áll. Mind ezen eszközök gyártásában és forgalmazásában is rendkívül nagy tapasztalatokkal rendelkezünk, különös tekintettel a krematóriumok speciális igényeinek kielégítésére.

Készítünk speciális koporsó átszállító rendszert, mely a padlószint alatt köti össze a ravatalt a hamvasztókemencével. Ez a rendkívül korszerű technológia a koporsót, benne az elhunyttal a ravatalozóból a hamvasztó üzembe, ott is közvetlenül a kemencéhez szállítja.

A legfontosabb tulajdonságok

- 25 éves gyártási-, kivitelezési tapasztalat,
- a folyamatosan fejlesztés eredményeként egy megbízható, teljesen automatizált, számítógéppel vezérelt technológia,
- nagy hamvasztási teljesítmény,
- rendkívül alacsony energiafelhasználás,
- kiváló környezetvédelmi adatok (légszennyezés, zaj),
- kis méret, kis helyet igényel,
- esztétikus kivitel,
- könnyű kezelhetőség,
- hosszú élettartam,
- minimális karbantartást igényel,
- a kemencék folyamatos online elérése esetén gyártóközponti segítség az interneten keresztül,
- vállaljuk az egész technológiai folyamat tervezését, kivitelezését, szükség esetén üzemeltetését, karbantartását.

Amit kínálunk

Vállaljuk a komplett hamvasztási technológia, a hamvasztókemencétől a teljes kiszolgáló eszközökön -halott hűtő, csontörő, bekezelő kocsin - tervezését, kivitelezését túl a teljes hamvasztó üzem szerkezeti tervezését, kivitelezését kulcsra-kész átadással. Közreműködünk az engedélyezési eljárásban, biztosítjuk a hamvasztóüzemben dolgozó személyzet betanítását, szükség esetén pedig komplett informatikai nyilvántartási rendszer kialakítását.

HT

Hő- és Tüzeléstechnikai Kft.

HT Hő- és Tüzeléstechnikai Kft.

1106 BUDAPEST, Jászberényi út 29. (Orion Irodaház)

Tel.: +36 1 425-3352

+36 1 278-0451

+36 1 431-0841

Fax: +36 1 431-0840

Mobil: Ehmán József +36 20/941-4565

Dr. Györi Csaba +36 30/436-4301

E-mail: htkft@enternet.hu

web: www.ht.hu

Forgalmazó/Distribution

PRG PRO KFT.

www.prgpro.hu

e-mail: info@prgpro.hu

Telefon/fax: 56/334-290

ÖRÖK EMLÉK - VÉGSŐ TISZTELET

„Sehol sem virágzott olyan szépen az élet, mint azoknál a népeknél, ahol a holtak iránti tiszteletet ápolták.”

/Maeterlinek, belga költő/

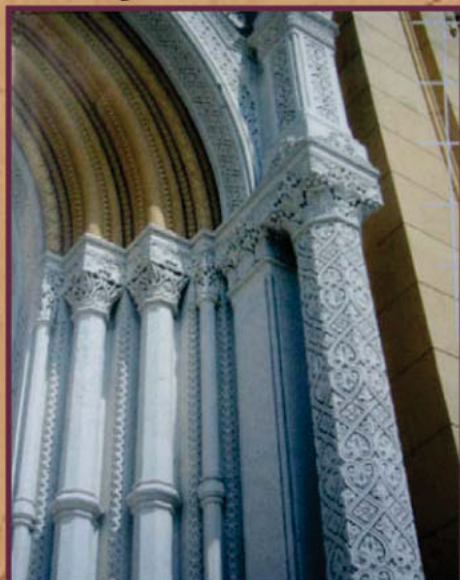
A felújított Főti templom

„Csak a múlt megbecsülésére épülhet a jelen.” /Széchenyi/

A gyorsuló világunk információ-dömpingje napjaink nagy kihívása. Mindennapi feladatunk, hogy a múltunk ne vesszen el a felejtés útvesztőjében. Szükségünk van a múltunkra, mert arra építhetjük a jövőnket. Elődeink emlékének megőrzése valamilyen erkölcsi kötelessége.

„Ahogyan halottainkat tiszteljük, úgy viselkedünk az élőkkel is.” /Lenau, magyarországi származású osztrák költő/

Őseink, elődeink különböző életutakat éltek meg. Nevük megörökítése, végső nyughelyük megjelölése, kegyeleti emlékként való megőrzése az utódok számára kötelesség.

A felújított Főti templom (részlet)

„Mi lett belőlem? Temetői fejfa, mely a világnak egy nevet mutat...” /Ady Endre/

A temetés az emberi méltóság gesztusa, olyan érték, amely kultúránként változhat, de tartalmát, jelentését tekintve egyetemes. A temető az a hely ahová a túlélők, a hozzátartozók

a halottaikat elhelyezik. A temető az emberiség lelki ismeretének fokmérője, kulturájának, civilizációjának kifejezője. A temetőben minden a halottakért történik, de minden cselekedetünk az élőknek szól. A temető magán viseli az adott kor szokásait, gyászunk, fájdalom kifejezésének látványos eszközeit. A temető, a temetkezés az emberiség története során igen sok változáson ment keresztül.

Ha napjainkban, hazai temetőinkben, sírkertekben járunk, tapasztaljuk, hogy régi, hagyományos fejfák; ódon sírkerecskék; egykori sírkövek; kripták; családi sírboltok; feliratos oszlopok; történeti értékek képviselő temetői szobrok mellett - szebbnél szebb nemeskőből, gránitból, márványból készített sírok és sírboltok sorakoznak, melyek komoly szakmai munkát tükröznek.

Budapest XIII ker. a felújított Fadrusz kereszt

Hazánk egyik kiemelkedően nagy kőfeldolgozó és sírközüemi létesítménye a Budapesti Temetkezési Intézet Nemeskő és Építőipari Kft.

A cég 2003-ban jött létre a BTI valamint a Harangok 2001. Kft. bázisán, ahol az akkori vezetés már a korábbi két évben is jelentős sikereket ért el a vevőközönseget, a partnereket megtartva.

A vezetői két nagyhírű kőfaragó mester: Berkei Péter ügyvezető és Werner Gábor műszaki igazgató. Mindketten jól ismertek a kőfaragó szakmában. A cég rendelkezik a szükséges szakmai-, gépi- és munkaerő háttérrel, amely nemcsak a temetkezésekkel kapcsolatos nemes- és műkőalkalmazásokra, hanem építőipari külső- és belsőépítészeti megoldásokra is képessé teszi.

Szöveg és fotó: Dr. Domonkos János

Minőség és választék

E&P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
a magyarországi temetkezési kellékek egyik legnagyobb forgalmazója. Az utóbbi években egyre növekvő szerepet tölt be a nemes kőből készült építőipari és kegyeleti termékek forgalmazásában is. Az E&P a szlovéniai MENINA termékeinek legnagyobb forgalmazója. A MENINA az egyetlen temetkezési kellékeket gyártó vállalata Szlovéniának. Az 1952- ben alakult MENINA Rt. fejlődésében az 1964-es év volt jelentős, amikor meg kezdték a temetkezési kellékgyártását. Ma a termelés programban szerepel a koporsók, szarkofágok, urnák, síremlékek és halottasházak felszerelésének gyártása is. A termelés 28 %-a kerül a hazai piacra a többit külföldön, - többek között Magyarországon is - értékesítik.

E&P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Kecskemét, Mária Krt. 24.
Telefon/Fax: 06 - 76/328-869

6000 Kecskemét,
Mátyás Király Krt 38.
Tel.: 76/504-944
Fax.: 76/504-943

www.temetokert.hu

temetokerteszek@gmail.com

*“Őszi díszbe, az emlékezés virágaiba
öltözött sírjaink.”*

Fotó: Varga József

- • - Hírek, események - • - Hírek, események- • -

Személyi változások

Kinevezték Molnár Tamást a Szegedi Testamentum Temetkezési Kft. új igazgatójának. Hódi Lajos korábbi igazgató nyugállományba vonult, de megbízást kapott arra, hogy - egyéves szerződéssel - segítse az új igazgatót munkájában. Rendkívüli felmondással mentette fel a Pécsi Önkormányzat Rankasz Ernőt, a Pécsi Temetkezés Kft. igazgatóját. Az igazgatói állásra az önkormányzat pályázatot ír ki.

Egészségi állapotára való tekintettel felmentették Dr. Andor Ferencet a Vas megyei Temetkezési Vállalat igazgatóját. Várhatóan a vállalat egy nagyobb gazdasági szervezet részeként működik tovább.

Elhunyt Király Béla tábornok

A 97 éves korában elhunyt Király Béla nyugállományú vezérezredes végakarátában azt kérte, hogy Nagy Imre néhai miniszterelnök sírja közelében helyezték örök nyugalomra.

Király Béla, az 1956-os forradalom Nemzetőrségének főparancsnoka és Budapest városparancsnoka, alapítója volt 1992-ben a Nagy Imre Társaságnak, a szervezet elnökségének haláláig tiszteletbeli tagja maradt.

Az Országgyűlés, a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség saját halottjának tekinti.

Király Bélát 1935-ben avatták tisztté.

1942-ben végzett a Ludovika Akadémián, részt vett a II. világháborúban, 1950-ben tábornokká nevezték ki, majd a mai Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem jogelődje,

a Honvéd Akadémia parancsnoka lett, amit börtönévek követtek. 1956-ban a Nemzetőrség főparancsnoka, Budapest katonai városparancsnoka volt.

A forradalom leverését követően Ausztriába, majd az Egyesült Államokba emigrált. Életét ezután a tudománynak és az oktatásnak szentelte. 1989 nyarán hazatelepült.

Az első szabad választásokon országgyűlési képviselő lett, 1990-ben vezérezredessé nevezték ki.

Kálvária felújítása

Marcali Városért Alapítvány kezdeményezésére, többéves előkészület után, pünkösdhétfőn délelőtt, felavatták és megáldották a gyönyörűen felújított Kálváriát.

- • - Hírek, események - • -

A stációk táblaképei Apáti Abt Sándor neves keramikusszobrász munkái Krisztus és a Latrok szobraival együtt. A táblaképek 1913-ben készültek a Zsolnay gyárban, Marcali számára Kőszeghy Antal kanonok úr vásárolta meg 1935-ben adományokból.

A restaurálás során megújultak a keresztek, a szobrok, és minden stáció. A munkákat az Alapítvány által összegyűjtött pénz tette lehetővé.

Négy millió forintot sikerült előteremteni. A legnagyobb támogatók: NOA Kft., a Somogy Megyei Temetkezési Szolgáltató Kft., a Római Katolikus Plébánia, a Városi Önkormányzat, és több magánszemély.

Bácsics János az Alapítvány Elnöke külön megköszönte avató beszédében Vida Szilárd épület szobrász munkáját.

Kálvária felújítás Kecskeméten

Halottak Napjára megújul a kecskeméti Szentháromság temető Kálváriájának jelentős része.

A munkálatokat ez év márciusában kezdték el, a Kecskeméti Városszépítő Egyesület támogatásával. A civil összefogás keretein belül magánszemélyek és vállalkozások is támogatják a kálvária felújítását.

Az építmény földemét megerősítették, így szerkezetében és küllemében is megújult a Kálvária, melynek három felújított keresztye a november 2.-ra tervezett szentmisén már teljes szépségében látható.

A Kálváriát 1894-ben építtette Bogyó Pál, aki 35 éven át volt Kecskemét plébánosa. Megrongált kápolnájának felújítása várhatóan 2010. húsvétjára készül el. A Kálváriát körülölelő stációk felújítása is folyamatban van.

Szöveg és fotó: Varga József

Elhunyt Bujtor István

Súlyos betegség után – még is váratlanul – elhunyt Bujtor István. A család kérésére a hermetikusan lezárt Balatonszemesi temetőben bátyja, Latinovics Zoltán színész óriás közelében 2009. szeptember 25-én 13 órakor helyezték örök nyugalomba. A lezárt temetőben

szűk családi körben Németh Miklós egykori miniszterelnök köszönt el a színész - rendező - igazgatótól.

A család után a barátok, pályatársak és tisztelői mintegy másfél órával később róhatták le tiszteletüket a magyar

film "Csöpi"-je, a Veszprémi Színház igazgatója előtt.

Összeállította:
Puskás Béla

Igen Tisztelt Barátaink!

2009. október 31-én, szombaton 15 órakor "A múlt test foglatai" címmel kiállítást nyitunk Dombóváron.

A kiállítás anyaga a budapesti Kegyeleti Múzeum anyagából, valamint Geró András képzőművész, Zumpfe Klára keramikus művész és Demjén Imre Munkács-díjas tervezőművész válogatott alkotásaiból áll.

Helyszíne: Kertvárosi Közösségi Ház, Dombóvár, Szent Imre tér

Köszöntőt mond: Rostás Jenő István r.k. apátplébános és dr. Kriston Vízi József múzeumvezető

Megnyitja: Csízi Júlia, a Kegyeleti Múzeum igazgatója
Tisztelettel hívjuk és várjuk Önöket; bízva egy lehetséges együttműködésben is.

dr. Kriston Vízi József

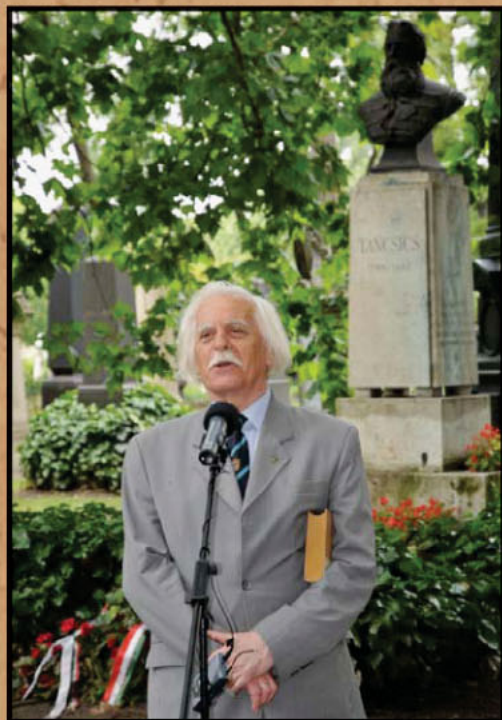

A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság rendezvényei

125 éve, 1884. június 28-án halt meg Tánicsics (eredeti néven

Stancsics) Mihály író, politikus, aki kora reformeszméit magáénak vallva küzdött a jobbágyfelszabadításért, és az 1848. március 15-i pesti események kulcsszereplőjévé váló, meghatározó személyisége. Ebből az alkalomból a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság együttműködve a budapesti Tánicsics Mihály Általános Iskola és Gimnáziummal, valamint a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal a Fiumei út temetőben emlékezett a publicista sírjánál.

Tánicsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium 7/b. osztályos tanulója elszavalta Ady Endre *Emlékezés Tánicsics Mihályra* című versét.

A Bizottság emlékünnepséget tartott 2009. szeptember 21-én a Fiumei úti temetőben (gróf Kinszkyné) Pálmay Ilka egykori ünnepelt primadonna születésének 150. évfordulója tiszteletére felújított síremlékének avatásán. A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság megalakulását követően a legelsők között védte le a színésznő sírját, kiemelkedő művészetét ezzel is méltatva, és ezért került sor az idei évfordulón a síremlék felújítására.

A megemlékezésen emlékbeszédet mondott *Katona Tamás*, történész, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság tagja, Pálmay Ilka verseit és visszaemlékezésének részletét

Lukács Sándor, Prima Primmissima-díjas színművész, érdemes művész adta elő.

FELHÍVÁS

A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, 2009. november 6-án immár nyolcadik alkalommal rendezi meg a Kegyeleti Konferenciát, amelynek kiemelt fontosságát a Bizottság megalakulásának 10. jubileumi évfordulója adja. A „kulturális turizmus” évében az emlékhelyek, köztük a temetők kerülnek előtérbe amellet, hogy visszatekintünk a Bizottság 10. évére. Ennek további bemutatásaként a *Kegyelet és emlékezet 1999-2009* című fotókiállítás nyílik ezen a napon a Hadtörténeti Múzeum Márványtermében. A konferencia hagyományosan a Hadtörténeti Múzeum dísztermében kerül megrendezésre. Fővédnöke Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke, aki megnyitja az eseményt. Jókai Anna író, a Bizottság egykori elnöke, Holló József Ferenc ny. altábornagy, a HM HIM főigazgatója, Tóth Imre presbiter, a kecskeméti református temető vezetője, Szunai Miklós a Széchenyi Tudományos Társaság ügyvezető elnöke, Schneider Márta az Oktatási és Kulturális Minisztérium szakállamtitkára, Zsigmond Attila, a Budapest Galéria főigazgatója, Varga Kálmán, a Műemlékek Nemzeti Gondnokságának igazgatója, Katona Tamás, történész, a Bizottság tagja, és Boross Péter, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke lesznek az előadók. A konferencia zárásaként sor kerül az idei év tavaszán meghirdetett az „Ősök sírjai avatják az országot hazáivá” című, diákok részére kiírt honlapkészítő pályázat győztes pályaműveinek díjátadására. Nagy örömünkre szolgál, a jelentkezők nagy érdeklődése a téma iránt. A kiállítást Mezős Tamás a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke, és Radnainé dr. Fogarasi Katalin a Bizottság főtitkára nyitja meg.

Szöveg: Papp Gábor, Fotó: Deák - Kapusy

Emléktúra Olaszországban

Bedécs Gyula tanár úr szakmai irányításával került sor ebben az évben a temetkezési vállalkozók szakmai kirándulására. Burgenlandban magyar emlékhelyeket kerestünk fel, majd szlovéniai Log Pod Mangrtomban egy osztrák-magyar katonatemetőben magyar katona sírok előtt hajtottunk fejet. Bovecben az I. világháborús magyar védelmi rendszer részét képező tavernát látogattunk meg. A padovai látogatásunk legfontosabb helyszíne a Gusti villa volt, ahol 1918 november 3-án a harcoló felek aláírták a fegyverszünetet. Az osztrák-magyar vezérkar ekkor követte el utolsó végzetes hibáját. A fegyverszünet azonnali kihirdetésének következménye a harcot befejező katonák közül az olaszok közel 300 000 fő hadifoglyot ejtettek. Közülük csak kevesen tértek haza a később megcsonkított hazájukba.

Az emléktúra résztvevői ellátogattak az 1775 méter magasan lévő Monte Grappára amely, több mint tízezer magyar katona végső nyughelye. A kápolnának kialakított bemélyedésben lévő kereszt előtt koszorút helyeztünk el és fejet hajtottunk a hősök emléke előtt.

A következő nap Fagaréba mentünk, ahol a tízezernél több olasz katona csontjai között van egy amerikai és egy magyar katona is. Az amerikai emléket egy bronztábla őrzi Hemmingwai idézettel. Olasz vendéglátóink nagyvonalúságát jelzi, hogy az emlékmű parkjában fát ültethettünk valamennyi I. világháborús hős és áldozat emlékére. Az ültetés után csoportunkat fogadta a piavei polgármester is.

Ellátogattunk Montellóra ahol a hegy tetején az olasz katonák emlékére Mussolini építtetett, monumentális emlékművet.

Utunk utolsó állomásaként valamennyi elesett magyar katona emlékére gyűjtöttünk gyertyát. A keresztet, formáló gyertyákat szállító kis tutajt a Piave folyón a víz sodrására bíztuk.

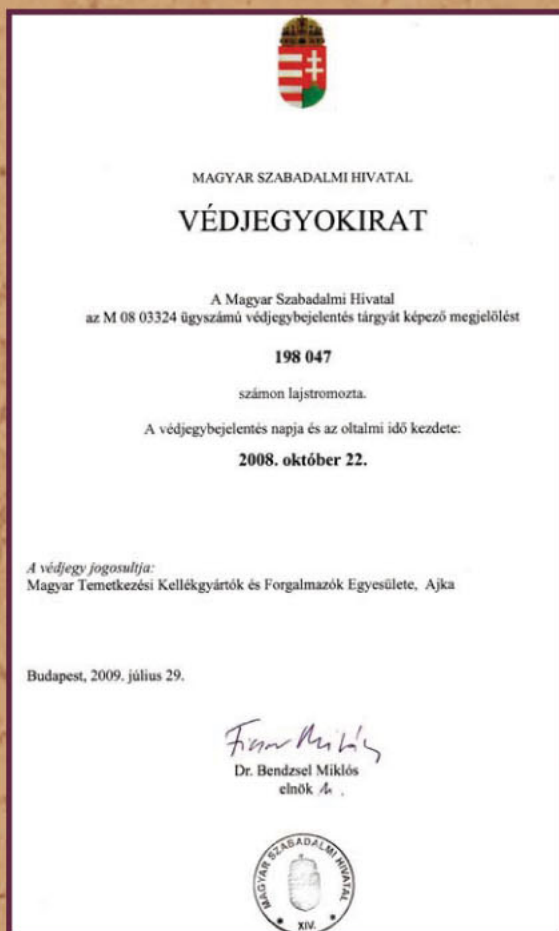
Szöveg és fotó: Puskás Béla

Kegyeleti Védjegy

Egy tanúsítóvány, amely garantálja, hogy a termék megfelel a törvényi előírásoknak, és a szakmai elvárásoknak.

Pölczman Árpád, elnök

Balogh Károly, elnök h.

Black-Box 97 Kft.
BUBIV Kft.
COLOR 4028 Kft.
Emléktárgy Kft.
ÉTA Kft.
E&P Kft.
FairNando Bt.
Funeral Kft.
Gergely István
Göncöl-Fa Kft.
Human-Silver Kft.
Jäger Bt.
Karsol Kft.

Felgyő,
Budapest,
Debrecen,
Pilisszentlélek,
Budapest,
Kecskemét,
Nyíregyháza,
Szeged,
Mezőberény,
Gönc,
Miskolc,
Örkény,
Nyíradony,

Keletfa Kft.
Komfen Kft.
Kupa 2002 Bt.
Le-Gyen Kft.
MANTEX Kft.
MEMAFA Kft.
Őrségi Faipari Kft.
Pludra Magyarország Kft.
Pölczman Kft.
Tiszatrade 2000 Kft.
Truhlimport Kft.
Urnex 96 Bt.

Nyíregyháza,
Császártöltés,
Bánd,
Tamási,
Ajka,
Kemecse,
Kisrákos,
Budapest,
Ajka,
Tiszakécske,
Mihálygerge,
Budapest.

"Neves elődeink"

Az idén 100 éve született Mezei Mária emlékére

100 éve, 1909. október 16.-án született Kecskeméten Mezei Mária színésznő, kiváló művész. Édesanyja, Igó Mária 17 nappal a szülést követően, 1909. november 2.-án gyermekágyi lázban meghalt. Sírja ma is látogatható a kecskeméti református temetőben.

Édesapja, Dr. Mezei Pál közjegyző, ügyvéd

miután a Kecskeméti sűjtő 1911-es földrengés összedöntötte házukat, családjával elhagyta a várost. Mária 3 éves koráig Erdélyben, Székelyudvarhelyen éltek, majd Szegedre költöztek, ahol édesapja önálló ügyvédi irodát alapított.

Mezei Mária gyermekkorától színésznő szeretett volna lenni, melyet édesapja mindvégig ellenzett. Érettségiző lányát Hevesi Sándornak mutatta meg, döntse el ő színésznő, vagy tanárnő legyen belőle.

Végül a szegedi bölcsészkarra iratkozott be, és apai nyomásra férjhez ment Paulovits Tiborhoz, aki jogi tanulmányokat folytatott. Az egyetemen három szemeszteren át tanult, majd mégis a rivaldafénynt választotta, Rózsahegyi Kálmán színtanodája után 1931-ben Miskolcon kezdte meg pályafutását.

1935-től már Pesten, a Kamara, a Belvárosi és a Víg-színház színpadán formálta meg szerepeit. 1940-től már igazi „sztár”.

1936-tól szerepel filmekben. 1944-ben a német megszállás alatt nem vállalt fellépést, visszavonult a Tátrába, ahol mélyen vallásos lett.

1946-ban újra szerepelt a Belvárosi Színházban, majd méltatlanul mellőzték. Kabarékban lépett fel, és éjszakánként bárókban énekelt szonókat.

1949-től az Operettszínházba került, majd innen is mennie kellett, a Vidám Színpad következett.

1954 után 2 évig újra az Operettszínház tagja volt, ezzel megkezdődött második sztárkorszaka.

1962-ig a Madách, 1962-64 a Petőfi Színház, 1964-70 között a Nemzeti Színház társulatában léphetett fel.

Kitüntetései:

Érdemes Művész – 1965.

Kiváló Művész – 1969.

Sikeres színházi szerepei közül is kiemelkedett:

Warrenné G. B. Shaw darabjában

Filmjei közül néhány:

Édes Anna

A Noszty fiú esete Tóth Marival

Mici néni két élete

Tiltott terület

Három részes önálló estjével végig járta az országot és a határon túli magyar lakta területeket, Párizs, Torontó, New York magyar kolóniáit.

Megromlott egészségét 1970-ben influenza támadta meg.

Ekkor teljesen visszavonult Budakeszi házába, ahol 13 évig harcolt napról napra az életéért.

1981-ben megjelenhetett Vallomástöredékek című kötete, mely életéről, színészetéről, hitéről született írásait tartalmazza.

Rá két évre csendesesen eltávozott, a múlt század egyik kiemelkedő, szakmai elismerésben alig részesült művésze.

Budakeszin 1988-tól utca viseli a nevét, lakóházán emléktábla függ.

„Fekszem ágyamban. Nézem a hegyeket, szagos szél fúj be az ablakomon, szemben a kertben nyílik a mandulafa, macskám a kezemre fektette fejét, este Mását játszom.

Szeretnék énekelni, mint a madarak: ó milyen boldogság a Te világodban élni és szeretni Téged Uram....”

Szöveg és fotó: Varga József

Patria est communis mater omnium.

A haza mindannyiunk közös anyja

A kegyelet jegyében - Honismereti Találkozó -

A Tolna-megyei Egyed Antal Honismereti Egyesület 2009. szeptember 12-én tartotta meg a X. megyei Honismereti Találkozóját. Az egész napos találkozás témája a kegyelet volt. Ebből az apropóból hívták meg lapunkat.

Az egyesület Sárszentlőrinc, Bölcseke, Lengyel, Paks, Kölesd, Tolna, Szekszárd, Tamási, Bonyhád után az idén Bogyiszlón rendezte immár X. megyei találkozóját. Programjuk mindig egy-egy olyan aktuális kérdés esemény, vagy kérdéskör megbeszélése szakértők és helytörténeti kutatók előadásaival, amelyek teendőket jelentenek a honismereti mozgalom, a 70 tagú egyesület számára.

Tóth István polgármester köszöntő szavai után hagyományosan a honismereti munka elismerésére került sor.

Az Egyesület által alapított Egyed Antal-díjat az alábbi tagoknak adta át *Kaczián János*, a Honismereti Egyesület elnöke.

- több évtizedes helytörténeti kutató munkája elismeréséül *Sümegei József* történetíró, gimnáziumi igazgató (Bátaszék);

- a község építészeti értékeinek helyreállítása és megóvása terén elért eredményeiért Závod község lakóközössége, melyet szept. 11-én, a község ünnepén vett át *Szász János*.

A honismeret javára végzett munkáért a Honismereti Szövetség országos elnökének elismerését vették át *Gerencsér Gyula* ny. szakközépiskolai tanár, Dombóvár, *Horváth Árpádné* az Alsónánai Nyugdíjas Hagyományörző Egyesület elnöke, *Kacziánné Józsa Hedvig* ny. laborasszisztens, Szekszárd, *dr. László Péter* ny. középiskolai tanár, Bonyhád és *Zentai András* címzetes gimnáziumi igazgató, Szekszárd.

Kaczián János köszöntőjében a következőket mondta a kegyeletről, mint az Egyesület napi témájáról: *Kegyelet (pietá) = odaadó mély ragaszkodás: tisztelet és szeretet.*

Ragaszkodni lehet egy tárgyhoz, csodálható is, a honismereti tanácskozás most az elhunytakról való megemlékezéssel, az irántuk érzett és gyakorolt kegyelettel kívánt foglalkozni.

Az elhunytak nem tudják viszonzni a szeretetet,

tiszteletet, de az utókor – érdemeiket ismerve – kegyelettel gondol rájuk, emléküket megőrzi. Érdemek + érzelmi kötődés = együtt alakítják – történelmi nagyjainktól a névtelenekig – a kegyelet gyakorlásának szokásait.

Az egyesület arra kíván vállalkozni, hogy

- összegyűjti az eddigi kutatások eredményeit, pl. az 1848/49-es szab.harc résztvevőinek síremlékeiről, temetőkutatásokról, köztéri alkotásokról, emléktáblákról már feltárt adatokat;

- ennek ismeretében tervezi és szervezi Tolna megyében az adatgyűjtő kutatás folytatását;

- mely munkához közreműködésre kéri az egyesület tagjait.

A találkozáson előadást tartott Dr. Gedai István, a Magyar Nemzeti Múzeum ny. főigazgatója, aki a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság hivatásáról beszélt, többek között a nemzettudatról, a múlt értékeinek felkutatásáról, a Virtuális Nemzeti Sírkertéről, a nemzeti, történelmi, kegyeleti emlékhelyekről.

A találkozó során három korreferátum hangzott el 1848/49-es emlékhelyek és sírok Tolna megyében, melyről Dr. K. Németh András történész könyvet is megjelentetett, s melyről lapunk nyári számában adtunk hírt. A másik korreferátumot Takács Istvánné ny. gimnáziumi tanár adta elő, aki a Dombóvári Városszépítő és Városvédő Egyesület tagja, s akinek első könyvét: "Gyökerek nyomában" lapunkban szintén bemutattunk. Harmadik korreferátumot: "Az elhunytak emlékét őrző szokások és hagyományok Bogyiszlón" címmel tartotta Szabadi Mihály ny. népművelő. Felkért hozzászóló Endeffyné Takács Mária a Simonytornyai Vármúzeum igazgatója, akinek előadásából az alábbi részletet ragadtuk ki:

" Az ozorai temetkezési szokásokkal kezdeném:

Az irodalomtörténet és a néprajztudomány kutatói gyűjtik a halottas énekköltészet különböző műfajait:

- Siratóének (nők éneklük)

- félnépi és egyházas virrasztóének – írásbeliségre támaszkodó általános mondanivalója van (férfi az előadó)

- énekes halotti búcsúztató félnépi egyházas írásbeliségre támaszkodó külön megrendelésre készül általában a szerzője az előadója. Szóbeli és írásos forrásokból merít, de

befogad históriás (ponyva) szokásokat is.

- sirató vagy búcsúztató ballada – nem tartozik szorosan a halotti énekköltészethez

Hadfy Béla igazgató kántortanító ozorai búcsúztató versei a harmadik csoportba tartoznak;

- énekes halotti búcsúztató félnépi egyházas írásbeliségre támaszkodó külön megrendelésre készül általában a szerzője az előadója. Szóbeli és írásos forrásokból merít, de befogad históriás (ponyva) szokásokat is.

Hadfy halotti búcsúztatói azért is érdekesek, mivel nagy részük abban a korszakban íródott, amikor a kántortanítók vallási tevékenységét nem nézte jó szemmel a kormányzat. A Pécsi Püspökséghez tartozó rk. közösségekben Rogács Ferenc 1960-as (április 6-i) rendelete törölte a halotti búcsúztatók eléneklését.

Ozorán a kántor mégis énekelte búcsúztató verseit, ami a temetés része volt. A temetésnek minden faluban kialakult rendje és ideje van. Rendszerint kora délután zajlik, de úgy kell kezdődnie, hogy legkésőbb napszálltáig be legyen húzva a hant. A koporsónál a végtisztességtevők általában nemek szerint elkülönítve helyezkednek el."

Az egésznapos találkozó után a résztvevők látogatást tettek a helyi református templomban, megtekintették a helytörténeti gyűjteményt és sétáltak a ritkaságnak számító sírfeliratok temetőjében, Bogyiszlón.

Dr. Gedai István előadását tartja

Takács Istvánné, Dombóvári értékmű

Szabadi Mihály táncosai

Szöveg és fotó: Sas Erzsébet

Egy átlagos temetést terhelő költségek

Az elmúlt időszakban helyi és országos lapokban is jelentek meg kérdések, észrevételek a temetési költségekkel kapcsolatban. A lakosság tájékoztatása érdekében fontosnak tartjuk az alábbi adatok közlését.

Az adatokat egy kaposvári átlagos temetés költségei alapján közöljük.

A számla végösszegét jelentősen befolyásolhatja a kiválasztott kellékek mennyisége, minősége, az igénybevett szolgáltatások jellege, rendelkezik-e a család sírral, sírhellyel, koporsós vagy hamvasztásos temetésre kerül-e sor.

Egy átlagos koporsós temetésért a kaposvári lakosok 261 eFt-ot fizetnek.

Társaságunk számlája három fő részre tagolódik:

1. Kellékek biztosítása (koporsók, kereszt, koporsz, lebomló műanyagbetét - A kiválasztott termék minőségétől, anyagától függően 40 000 - 500 000 Ft lehet)

Átlagos temetés esetén kb. 110 eFt

2. Szolgáltatások nyújtása

(koporsó, fejfa feliratának elkészítése, kellekhasználat, halott szállítás temetőig-temetőben, normál hantolás, temetésen közreműködő díszember 4 fő, 1 fő gk. vezető, gk. fertőtlenítés)

Átlagos temetés esetén kb. 68 eFt

3. Az önkormányzat által meghatározott díjtételek

(önkormányzati rendelet szerint: sírhely, temetői létesítmények igénybevétele, elhunyt hűtése, sírhely nyitása)

Átlagos temetés esetén kb. 82 eFt

T e m e t é s i s z á m l a		
Nettó összege	ÁFA	Bruttó összege
217.500 Ft	43.500 Ft	261.000 Ft

A szolgáltatások nettó költségének fele 28.330 Ft, valamint a hatósági díjszabásokból a sírnyitás nettó

ára 27.435 Ft személyi jellegű kifizetésekre és azok járulékos költségeire kerül kifizetésre.

Ez azt jelenti, hogy egy átlag temetés esetén 55.765 Ft személyi jellegű bérre és ezek járulékos költségeire (nyugdíjjárulék 24 %, egészségbiztosítási járulék 5 %, munkavállalói járulék 3 %, szakképzési hozzájárulás 1,5 %, tételes egészségügyi hozzájárulás személyenként 1.950 Ft/hó) kerül kifizetésre.

A fentiekén kívül a temetésenként jelenkező többletbevételből fedezzük a központi irányítás költségeit, a temetők fenntartását (őrzés, víz és csatornadíj, áramdíj, szemétszállítás díj, takarítás) és az egyéb adófizetési kötelezettségeket, pl. rehabilitációs hozzájárulás, innovációs járulék, iparüzési adó, társasági adó.

A továbbiakban még fedezetet kell találnunk a temetőben lévő létesítmények működtetésére, javítására, karbantartására. Ha mindezekén felül, ha marad még pénzünk, akkor azt a működéshez szükséges eszközök (felszerelés, ruházat, gk. stb.) beszerzésére, illetve a kaposvári temetőkre költjük. (utak javítása, közösségi helyek kialakítása, száradék fák eltávolítása)

A temetői fejlesztéseket a tulajdonos önkormányzattal közösen hajtjuk végre. Utak építése, épületek javítása, új beruházások (Keleti temető vizes blokk, portásfülke)

Amennyiben a tulajdonos önkormányzatok a temető üzemeltetés költségeit saját forrásból meg tudnák finanszírozni, úgy a temetések költsége jelentősen csökkenthető lenne. (20-30 %) Erre azonban ma és, valószínűleg a következő években nincs reális lehetőség.

A temetőüzemeltetés költségét ma nemcsak Kaposváron, hanem az egész országban a lakosság fizeti meg. A fentiekből az is kiderül, hogy azok a temetkezési vállalkozások, amelyek temetőket nem üzemeltetnek, jelentős, gyakran extraprofitra tesznek szert. Ez a mai magyar valóság egyik nagy problémája.

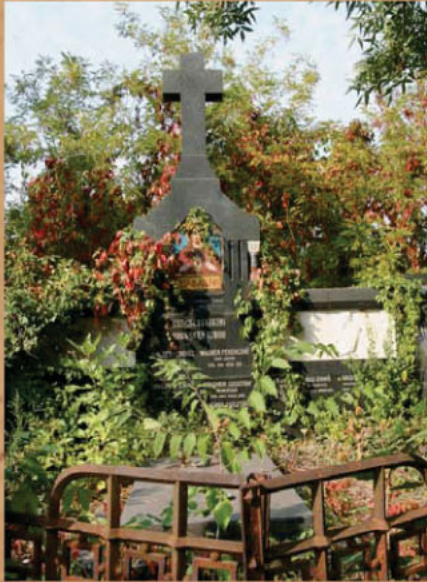
Puskás Béla
a Somogy Temetkezési Kft Ügyvezető Igazgatója

"Múlt és emlékezet"

Belvárosi temető a város szélén - Szeged

Szeged városát a honfoglalás korában alapították, neve azonban először az 1138-ban kiadott Dömösi Prépostság alapító oklevelében fordul elő, ahol egy Cegedi (Szegedi) nevezetű jobbágy is említve van. Majd több okmányban is említik a város nevét, (II. Endre 1217. adománylevele, és

1222-es aranybullája) mivel akkor már a város az ország sőraktára volt. Innen látták el az egyházakat és az állami intézményeket sóval.

A város történelmét sok korszakra lehet osztani. Ha az ember ma egy szegedi polgárt kérdez, ő habozás nélkül két részre osztja városát: az árvíz előtti és az árvíz utáni Szeged.

Ez az 1879-es esemény az akkor majdnem ezer éves várost szinte teljesen romba döntötte.

"A hajnal nem találta többé Szegedet, csak a romjait" - írta Mikszáth.

A középkorban és az 1700-as években a szegediek a templomokba és azok közelébe temetkeztek. A városban mindenfelé voltak temetők. A legnagyobbak az alsóvárosi (palánki) és felsővárosi temetők voltak, amelyek fallal lettek körbekerítve (Mária Terézia rendelete alapján) és cinteremnek hívták őket a latin coemeterium szóból fordítva.

A belvárosi templom körüli temetkezés a templom felújításakor az 1720-as években szűnt meg.

A palánkiak az új temetőt a Nagykörút és a Kálvária sugárút kereszteződésének környékén nyitották meg (a mai Jósika és Zoltán utcák között). Szomszédságában volt a szerb temető, tőle északra pedig, a kendergyár helyén a zsidó temető nyílt meg 1794-ben.

A temető 1831-re a nagy kolera-járvány miatt betelt és ekkor nyitották meg az új temetőt, ami 1868-ra szintén betelt és mellette meg kellett nyitni a mai helyén a legújabb temetőt.

Ez a temető (új és legújabb) a mai város szélén van, azonban a nevét -Belvárosi temető- magával hozta. A szegedieknek természetes, de az idegen igencsak felkapja a fejét erre a paradoxonra.

Még egy érdekesség, hogy amikor 1858-ban a régi temető területét házhelyeknek szándékozott eladni a helyhatóság, ezt az akkori gvardián (a konvent előjárója), hevesen ellenezte.

Még aznap villám csapott a helyhatóság épületébe, így egy időre abbamaradt a telekosztás.

Az árvíz a temetőkben is furcsa dolgokat művelt, mert felszaggatta a sírhantokat és a töltésekre menekült emberek azt látták, hogy a néptelen, vízzel borított utcákon a halottak jönnek vissza a koporsóikban.

A Belvárosi temetőben nyugszik többek között Dankó Pista dalszerző, Tömörkény István, a népi életet feldolgozó író, néprajztudós, múzeumigazgató.

Itt nyugszik Móra Ferenc is, aki Tömörkényt váltotta a múzeum-igazgatói székben, író, újságíró is, valamint Klauzál Gábor, az első felelős kormány ipar-földművelésügyi és kereskedelmi minisztere. Itt lelt végső nyugalomra Juhász Gyula költőnk és a Székely himnusz zeneszerzője, Mihalik Kálmán. Itt temették el Vaszy Viktor zeneszerzőt, karmestert, orvost, biokémikust és Gregor József operaénekest is. Köszönetet mondok Hódi Lajos és Molnár Tamás uraknak, a Szegedi Testamentum Kft. volt és jelenlegi ügyvezetőjének a cikk elkészítéséhez nyújtott segítségért.

Szöveg és fotó: Marján Tibor

Halottak napja - szeretteinkre emlékeziünk

Acsádi Rozália: Ha látnád

Ha látnád így a várost-
kitaszított gyermek sírása most a csend,
zavargó szívdobogás,
a házak falán elmereng
a szétszórt lámpafény-
és nem történik semmi más,
csak egy -egy felszakadó sóhaj mozdul,
néha egy apró reccsenés-
s a hontalanok, árvák suttogása:
Istenig hajló, könyörgő engesztelés.

Szabó Lőrinc:

Mindenütt ott vagy

Mindenütt ott vagy, ahol valaha
tudtalak, láttalak, szerettelek:
út, orom, erdő veled integet,
falu és város, nappal s éjszaka
folyton idéz, őszi hegy s tél hava,
vízpart s vonatfütt, s mindenben ott re-
meg
az első vágy s a tartó örület
huszonöt kigyúlt tavasza, nyara.
Mindenütt megvagy: mint virágözön
borítod életemet, friss öröm,
frissítő ifjúságom, gyönyöröm:
minden mindenütt veled ostromol,
de mindig feljajdul a halk sikoly:
e sok Mindenütt mindenütt Seholt!

Október

Lepörgött leveleket
terel a szél.

Öltöztess szavaidba,
mesélj!

A letarolt délutánban
keresem arcodat.

Október van,
fázom.

Holdfényhidegben
áznak a tavak.

Itt az ősz!

Szavaim, arany méhek, itt az ősz:
keressétek a sír virágait,
s fáját, melyen még piros rózsa nyit!
Siessetek: pár nap csak, s győz a hős
fényen, melegen a hideglelős
ború: mint az év, rám alkonyodik
a vég, s újra kioltja őt, akit
éltetni nem voltam elég erős!
pár nap, s már jön tán a teljes pokol,
a gondolaté, a semmi, ahol
szűnök én is, őre....Fájni se oly
alázó, mint elmúlni... Nem!Esőzz
s komorodj: lesz sugaram, mely legyőz,
hozz ránc bármily éjt s telet, irigy ősz!

Összeállította: Sas Erzsébet

Mantex

MANTEX Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

8400 Ajka, Széchenyi u. 188. Tel/fax.: +36/88/214-099

e-mail: mantex@mantex.hu [http: www.mantex.hu](http://www.mantex.hu)

Női

Férfi

Szociális

*Meteo Art
Rózsá*

*Meteo Art
Kereszt*

*Meteo Art
Lily*

Tekintse meg a világ legnagyobb és legismertebb temetkezési kiállítását, amely Párizsban 2009. november 19-21. között kerül megrendezésre. A Karsol kft számára ez az esemény azért különös fontosságú, mert a hazai kellégyártók közül elsőként mutatkozik be itt az európai szakma elitjének. Ha ideje engedi, legyen ott Ön is, és nézze meg a helyszínen új termékeinket (stand P43), illetve a további 200 kiállító hihetetlenül széles választékát.